

ב"ה

יב-יג תמוז

הישיבה בבית האסורים הזכירה לו את משה רבינו בהר סיני

ברשימת המאסר¹ מספר בעל השמחה והגאולה אודות סדר ההנהגה בעת הישיבה בבית האסורים - לא עלינו-החל מההכרזה בהתחלת היום: "עמדו, עמדו, הגיע זמן לעמוד", והמשכו בשאר פרטי הענינים במשך היום, ועד להכרזה האחרונה בסוף היום: "שכב לישן, הגיע מועד השינה."

ומסיים²: "אין מורה שעות בחדר הכלא, ולזאת, על פי הכרוזים של הקיצה, חלוקת לחם, חמין, אוכל, דיסא, חמין, שינה, יודעים בערך שעות היום, כי, בקיץ זמן העמידה מחצי השביעית עד השביעית, לחם חצי השמינית וכו', שכיבה חצי האחד עשרה".

...ומיד לאחרי הסיפור שבבית-האסורים אין מורה-שעות, וידיעת חילוקי הזמנים היא על פי הכרוזים בנוגע להקיצה, אכילה ושתיה ושינה - הנה ללא שום "מעבר", מוסיף שלש שורות, בזה הלשון: איתא במדרש³: ומנין ידע משה (בהיותו בהר סיני) מתי יום ומתי לילה, כששמע שמלאכי השרת אומרים "קדוש", ידע שהוא יום, וכששמע אותם אומרים "ברוך", ידע שהוא לילה.

...ולכאורה, ענינים אלו הם לא רק מן הקצה אל הקצה, אלא אינם שייכים זה לזה כלל:

בהיותו בהר סיני היה משה למעלה לגמרי מכל עניני הגבלות, עד ש"לחם לא אכל ומים לא שתה" - היפך הגמור מבית-האסורים - חירות לגמרי; הוא היה יחזד עם הקב"ה בתור תלמידו של הקב"ה, שכל מציאותו אינה אלא ללמוד אצל הקב"ה, ומובן איפוא שבמצב כזה לא היתה לו שייכות לענין הזמן - כיון שהיה למעלה מהזמן; ומה שהכניס אותו לגדרי הזמן-הרי זה העובדה שאצל המלאכים, שהם למטה ממדריגתו של משה [כמובן מדברי הגמרא⁴ שהקב"ה לא נתן את התורה למלאכים, אלא למשה רבינו דוקא] - היו חילוקים באמירת "קדוש" ו"ברוך".

...ואם כן, מהו הקשר בין הישיבה בבית-האסורים במצב של העדר החירות, עד שלא יכולים לדעת אם זה יום או לילה, אלא על פי הציווי של הנהלת בית-האסורים-עם מעמדו ומצבו של משה בהיותו בהר סיני, למעלה מכל הדרגות ש"נברא" יכול להגיע אליהם, שלכן הוצרך ל"סימן" משירת המלאכים לידע אם זה יום או לילה!?

...ובכן, בענין זה יש לימוד והוראה ב"חיזוק התורה והיהדות" - ובהקדמה:

כאשר יהודי מביט על העולם-מתעורר אצלו פלא גדול: הוא יודע ש"ה' אלקינו ה' אחד"⁵, שפירושו⁶ שהאות ה' רומזת על שבעה רקיעים וארץ, והאות ד' רומזת על ארבעה סטרי העולם, והיינו, שהקב"ה (א' - אלופו

של עולם) הוא אחד ויחיד בשמים ובארץ ולארבע רוחות (כדברי הגמרא⁷: "אמליכתי למעלה ולמטה ולארבע רוחות"); באיזה צד שיהיה - נמצאת אחדותו של הקב"ה. ...נשאלת איפוא השאלה: איך יכול להיות בעולם ענין של בית-האסורים, ולמה הושיבוהו בבית-האסורים בגלל התעסקותו במילוי שליחותו של הקב"ה, "ואהבת לרעך כמוך", לפעול שיהודי ילמד תורה ויקיים מצוות; איך יכול לבוא מהקב"ה דבר כזה, בה בשעה ש"מפי עליון לא תצא הרעות", להיותו "עצם הטוב" ו"טבע הטוב להיטיב"!?!

...ועל זה מביא בעל השמחה והגאולה דוגמא נוספת-אף שלכאורה אינה שייכת לנדון דידן: ישנו מעמד ומצב שהגוף נמצא בדרגת הנשמה-כמו אצל משה בהיותו בהר סיני, שלא היתה לו שייכות כלל לעולם הזה, "לחם לא אכל ומים לא שתה", וכל ענינו היה רק ללמוד תורה מהקב"ה, וכאשר יודעים מי הוא ה"מלמד", אזי מבינים באיזה דרגא נמצא ה"תלמיד", - שהרי צריך להיות איזה קישור בין ה"מלמד" ל"תלמיד", שלכן יכולים להכיר על ידי התלמידים אם הם "תלמידיו של אברהם אבינו"⁸, היינו, שה"מלמד" שלהם הוא כמו אברהם אבינו, או חס ושלום להיפך -

ומובן, שבהיותו במעמד ומצב כזה-אין לו שייכות לזמן: למאי נפקא מינא עבורו אם זה יום או לילה, אם זה אמצע היום, התחלת היום, או סוף היום-בהיותו למעלה לגמרי מזמן, כשם שה"מלמד" שלו אינו שייך לזמן. וכפי שרואים דוגמא לזה גם עתה-שלפעמים יכול אדם לעמוד במצב מרומם, במדריגה נעלית בחיי הנפש והנשמה, עד ש"שוכח על הזמן", כלשון העולם.

אך על פי זה נשאלת השאלה לאיך גיסא: אם כן, מדוע אמנם הוצרך משה רבינו לידע אם זה יום או לילה (כפי שידע על פי שירת המלאכים), ומה יקרה אם לא ידע?! - ואדרבה: לכאורה הרי זו ירידה עבורו, שהרי בשעה שנמצא יחד עם הקב"ה ולומד תורה ממנו הרי הוא במעמד ומצב שלמעלה לגמרי מהזמן, ולמה הוצרך לירד ממדריגתו ולידע מתי יום ומתי לילה, בה בשעה שמצד עצמו הוא למעלה מיום ולילה?! וההסברה בזה-שתכלית הכוונה שבשבילה נברא האדם וניתנה לו התורה, היא - לא שישאר במדריגת הרוחניות, ללא שייכות לגשמיות; התכלית והכוונה היא-שמהגשמיות יעשה רוחניות.

...ולכן, בשעה שמשה רבינו נמצא במעמד ומצב שלמעלה מהזמן, אומר לו הקב"ה, שגם אז צריך להיות לו קשר עם זמן, אבל, לא לירד ממדריגתו חס ושלום, כי אם, שיכיר, על ידי שינוי ההנהגה של מלאך, אם זה ענין של יום או ענין של לילה.

...ואודות הנהגה זו מספר משה רבינו-על פי ציווי הקב"ה - בתורה, לשון הוראה (כדאיתא בזהר⁹), כדי שילמדו מזה לדורות הבאים.

ועל זה מבאר בעל השמחה והגאולה ברשימה הנזכרת לעיל - שיש קשר ושייכות בין שני ענינים אלו:

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחי
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה

כאשר יהודי נמצא במעמד ומצב של "בית-האסורים", באופן שאינו ברשות עצמו כלל, עד שהוא למטה מן הזמן (לא כמו במשה שהיה למעלה מן הזמן), שאינו בעל הבית לידע אם זה יום או לילה, התחלת היום, אמצע או סוף היום-אין לו להתיירא שזהו בסתירה ל"ה' אחד", אלא עליו לדעת שרצונו של הקב"ה, שבשבתו בבית-האסורים במעמד ומצב שלמטה מן הזמן, יקשר זאת עם מעמד ומצב שלמעלה מן הזמן, כמו אצל משה רבינו שהיה במעמד ומצב שלמעלה מן הזמן, והמלאכים - שלוחים-הזכירו לו אם זה יום או לילה, על ידי אמירת "קדוש" או "ברוך".

ובדידיה הוי עובדא - ששיבתו בבית-האסורים במעמד ומצב שלא ידע אם זה יום או לילה, הזכירה לו שגם משה רבינו בהיותו בהר לא ידע מתי יום ומתי לילה, והמלאכים שלמטה ממנו היו שלוחים של הקב"ה להודיעו שעכשיו הזמן של אמירת "קדוש" (יום), ועכשיו הזמן של אמירת "ברוך" (לילה). וכאשר מתנהג כן, פועל על ידי זה את ענין הגאולה - גאולה פרטית בחייו הפרטיים, ולאחרי כן - גאולה כללית.

קטע משיחת י"ג תמוז, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשכ"ט הוברת ב ע' 20.

1 לקו"ד שם תרנב, סע"א ואילך. סה"ש שם ע' 220 ואילך.

2 לקו"ד שם תרנט, א. סה"ש שם ע' 227. וראה גם סה"ש תש"א ע' 138. תש"ב ריש ע' 82.

3 יל"ש תשא רמז תו. מדרש תהלים יט, ג.

4 שבת פח, סע"ב ואילך.

5 ואתחנן ו, ד.

6 ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"א ס"ו. וש"נ.

7 ברכות יג, ב.

8 אבות ה, יט.

9 ראה זח"ג נג, ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"ני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה